

Truman predložil nov proračun

WASHINGTON, 21. januarja — Predsednik Truman je predložil za novo proračunsko leto, ki se konča koncem junija 1953, proračun, ki znaša \$85,400,000,000. To znači, da pride na glavo vsakega Amerikanca, brez ozira na starost in spol, \$550.

Tako demokrati kakor republikanci zatrjujejo, da se bo od tega proračuna mnogo črtalo.

Za vojaštvo zahteva Truman \$51,200,000,000. Med temi \$1,700,000,000 za atomsko produkcijo.

Za pomoč zaveznikom Truman zahteva \$10,500,000,000.

Redni upravni stroški vlade pa bi znašali po temu proračunskem predlogu \$23,700,000,000.

RUSIJA ZAHTEVA ČLANSTVO ZA SVOJE SATELITE PRI ZDRUŽENIH NARODIH

PARIZ, 21. januarja — Pred svojim odhodom je sovjetski zunanji minister stavil predlog, da sprejme 14 držav med Združenimi narodi. To so vse satelitske države sovjetskega bloka; dalje nekatere države, kot Italija in Avstrija, zoper katerih pristop je Rusija svojočasno vložila svoj ugovor. Ni verjetno, da bi se vzel v pretres ta ruski predlog, še manj pa je verjetno, da bi do bil za sebe dvetretino glasov članov Varnostnega sveta.

Rusija je nadalje sporočila za zapadnim zastopnikom, da ni pripravljena razgovarjati se o mirovni pogodbi z Avstrijo.

Glede te pogodbe je bilo do sedaj že 259 brezuspešnih sestankov.

1.500.000 AMERIKANECV V TRAILERJIH

WASHINGTON, 21. januarja — Po doseženih podatkih živi približno 1,500,000 ameriških družin v spalnih vozeh, trailerjih. Večinoma gre za družine delavcev, ki so zaposleni v obrambeni industriji ali pri vojaštvu. Največje polje teh vozov se nahaja v bližini Kansas City. V Iken, S. C., kjer se izdeluje vodikova bomba, živi 2,000 delavcev v teh vozovih.

Veliko teh vozov in družin v njih se nahaja tam, kjer je prejšnje bivalstvo udarjeno po poplavih.

Delavnica odprta

Poznani Mr. Frank Marzlikar, ki ima svojo popravilnico čevljev na 16131 St. Clair Ave., se je moral pred nekaj časa podvreči operaciji, katero je srečno prestal. Njegova delavnica je bila zaprta par tednov. Sedaj je zopet čil in zdrav in se je danes vrnil na delo. Zdaj mu lahko zopet nesete čevlje v popravilo in napravil vam bo kakor vedno, najboljšo delo.

Seja čitalnice SDD

Člane in članice čitalnice Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. se vabi na sejo v sredo zvečer, 23. januarja v čitalniških prostorih. Pričetek ob 7.30 uri. Seja je zelo važna. Na dnevnem redu bo prihodnja prireditev in volitev odbora za leto 1952. Vabi se vse, ki se zanimajo za obstoj te kulturne ustanove, da se gotovo udeležijo.

Vreme

Vremenski prerok napoveduje za danes sneg, dež, hudo sapo, toplejše vreme, oblačno in mrzlejšje vreme, torej skratka vse, kar premore narava. Napoveduje se 45 stopinj kot najvišjo temperaturo in za zvečer pa najnižjo 18 stopinj.

CENTRALNA VLADA NAJ ODLOČA O DELAVSKIH ZAVAROVANJH

Če naj bo delavna moč v Ameriki v napredku in gre boljšim časom nasproti, mora za gotova delavska zavarovanja prevzeti odgovornost zvezna centralna vlada—to je stališče unije CIO.

Družba kot celota, to je tisti, ki vlada in tisti, ki so vladani, narod, mora preskrbeti gotove minimalne prispevke za one, ki so prestari, da bi delali in premli, da bi umrli. Posameznik ne more sam ob sebi prihraniti toliko, da bi vse te prispevke nosil sam. To drži vključno temu, da so razne organizacije kot zveza proizvajalcev in trgovske zbornice drugačnega mišljenja.

Ker ni bilo od strani zvezne vlade do sedaj preskrbljeno za te slučaje, pade breme na industrijo, da se pobriga glede teh prispevkov. To je tudi razlog, da mnoge delavne pogodbe, ki jih sklepamo z industrijskimi podjetji, vsebujejo določbe o plačevanju gotovih socialnih prispevkov. Da stavi taka določila v mezdne pogodbe, v to je delavstvo danes prisiljeno, ker ni tozadavnega zveznega zakona.

Idealni program bi bil: Preskrbeti pokojnino, kadar gre delavec v pokoj.

Preskrbeti pokojnino, če je delavec popolnoma dela nezmožen.

Biti zavarovan za slučaj bolezni, imeti zavarovanje za zdravniške preglede in za bolnišnico in biti zavarovan za življenje.

Te nazore, zahteve in program unije C.I.O. je razlagal Ellwood S. Dietrich, direktor političnega odbora unije.

Dobila razporoko

Mrs. Patricia Zylko, stara 22 let, je včeraj dobila na sodnji svojo razporoko od 31. let starega Walter Zylka, s katerim se je poročila pred nekaj leti. Radi medsebojnega nesporazuma, je žena prošlega avgusta meseca vložila tožbo za razporoko, kar je moža tako razkačilo, da ji je vtil strup v kavo, mleko in mehko pijačo, katero je imela doma. K sreči ni umrla za posledicami zastrupljenja, dasi se je nahajala nekaj časa v bolnišnici. Mož je bil zaprt radi poskušnega umora, toda žena je pozneje umaknila to tožbo in zahtevala razporoko, katero je sedaj dobila.

Ali je potrebno oboroževanje?

WASHINGTON, 21. januarja — Med člane kongresa je bila razdeljena spomenica pristašev ameriške mladine, ki je zoper splošno vojaško službo v meri, kakor je sedaj predlagana.

Načrt vlade bi temeljito spreminil značaj ameriške demokracije in bi dejansko uničil vse predpogoje, da naj se prepreči tretja svetovna vojna.

Načrt vlade, da gre s stališča, da je vojna neizogibna. Če je temu tako, potem ni mesta za politiko, ki bi šla za tem, da se odstranijo pogoji uboštva in virov sovražstva, kakor to dela sovjetski imperializem.

Spomenica nadalje zavrača splošno mišljenje, kakor da bi Amerika v vojaškem oziru ne bila pripravljena.

Kongresnik Vinson, ki načeljuje odboru za vojaško službo, je dejal, da se bo splošno vojaško vežbanje izvedlo lahko, če bo sprejet predlog, ki predvideva

ČE SE POVIŠA PLAČA VOJAKOM

WASHINGTON, 21. januarja — Spodnja zbornica je odobrila povišanje plače vojaštvu na splošno za 10%. V poštev bo prišlo 3,700,000 oseb.

Ameriški davkoplačevalci bo plačal za to povišanje približno \$1,000,000,000 na leto več davka.

Senatorji si belijo glavo ali naj predlog spodnje zbornice odobrijo kot je, ga zavrnejo ali sprejmejo s spremembami.

Senatorji so opazili tudi tole: Nesorazmerno visok delež novih izdatkov bo šel na račun novih prejemkov za generale in ostale višje oficirje.

Rusko-kitajski lov za indijsko dušo

BOMBAY, Indija, 21. januarja — V mestu je mednarodna razstava, katere se je udeležila Sovjetska zveza in komunistična Kitajska. Poleg Sovjetske zveze je razstavila tudi Češkoslovaška. Anglosaksonski svet se za to prireditev ni brigal. Razstava je prirejena z vso razkošnostjo.

Rusija je razstavila za kakih \$735,000. Poleg sovjetske razstave je komunistična Kitajska, obe državi pa ste zgradili visok stolp, na vrhu katerega žari rdeča zvezda.

Komunistični razstavljalci vodijo živahno propagando, zlasti med zastopniki tiska. Rusi so izjavili, da hočejo razprodati vse, kar so razstavili. Rusi ponujajo Indiji stroje za rudnike in gradnjo cest in stavb, razni električni in mehanični material in pri tem naglašajo Indijcem, da jim tega materiala Velika Britanija ali pa Amerika ne morete nuditi, ker da so preveč zaposlene z oborožitvijo.

Češkoslovaška, ki je imela tudi pred zadnjo vojno dobre trgovske odnose za Indijo, je razstavila tudi sedaj. Češka nudi Indiji strokovno osobe, ki naj vežba Indijce predvsem na radijskem polju.

Razstavila je tudi komunistična Kitajska. Indijci so pripomnili, da je kitajska industrija revna in da je Indija sama bolj industrializirana od Kitajske.

Opazilo se je nadalje, da ni razstavila ne Indija sama in bi pokazala svojo gospodarsko moč. Prijatelji Amerike so naglašali, da ni prav, če je Amerika bojkotirala to razstavo ali pa se zanjo ni zanimala, ker da bi razstava ameriške produkcije zbrisala vsak interes obiskovalcev za ruske industrijske produkte.

ANGLEŠKI POSLANIK V IRANU ZAMENJAN

LONDON, 21. januarja — Britanski poslanik v Iranu, Francis Shepherd, je zamenjan, kakor je najavilo britansko zunanje ministrstvo. Shepherd bo zapustil Teheran meseca januarja 1952.

Ko je britansko zunanje ministrstvo objavilo to vest, je obenem naglasilo, da Velika Britanija ni odpoklicala svojega poslanika v Teheranu, marveč, da bo ostala z Iranom nadalje v diplomatskih odnosih. Tudi Shepherd ne odhaja radi anglo-iranske petrolejske krize, oziroma radi tega, ker je iranska vlada zaprla britanske konzulate v Iranu. Shepherd čaka novo mesto.

Bedna socialna slika na Japonskem; denar za orožje--ne za podpore

\$1.65 NA MESEC, \$150 NA LETO
ZA JAPONSKE INVALIDE

KRALJ TIHOTAPCEV UMRL

COVINGTON, Ky., 21. januarja — Nemeč George Remus, ki je bil v dobi ameriške prohibicije znan kot kralj alkoholnih pijač, je umrl v 78. letu svoje starosti. Za seboj je pustil pestro zgodovino. Trdi se, da je nabral skupaj \$20,000,000 premoženja in to s tihotapljenjem alkoholnih pijač. V začetku prohibicije se je spravljal na polje tihotapstva in je znal njegov čisti dobiček \$15,000 dnevno. Znal si je urediti stahovanje primerno tem dohodkom. Dne 6. oktobra 1927 je ustrelil svojo ženo Imogene. Bil je radi umora pred sodiščem ter je dokazal končno, da je slaboumen.

ZN SE POSLAVLJAJO

PARIZ, 21. januarja — Zasedanje Združenih narodov v Parizu se bliža h koncu. Predvideno je bilo, da se zaključijo okrog 26. januarja. Zasedanje se bo podaljšalo do 8. ali 9. februarja. Člani Varnostnega sveta bodo ostali vsaj po zastopnikih še nadalje v Parizu.

Kefauver želi biti predsednik

WASHINGTON, 21. januarja — Mrs. Estes Kefauver je izdala, da se bo njen mož, senator Kefauver, potegoval za demokratsko predsedniško nominacijo. Mrs. Kefauver je odgovarjala na razna vprašanja in je iz njenih razgovorov razvidno, da je Kefauver demokratski kandidat za ameriškega predsednika, le da mu demokratje to dovolijo in ga nominirajo kot kandidata.

KOLIKO JE KOMUNISTOV V OHIO

COLUMBUS, O., 21. januarja — Charles Baxter iz Clevelanda, ki je pripadal 20 let komunistični stranki, je izpovedal, da je v Ohio 1,300 članov komunistične stranke; kake rezerve pa da imajo ti komunisti 400.

Žalostna vest

Mr. Joe Seme iz 1854 Grant-ham Rd. je prejel iz Cerknice pri Rakeku žalostno vest, da je tam dne 15. novembra 1951 umrla njegova sestra Franja Svetina, rojena Seme, in sicer v bolnišnici pri Višnji gori. Tam zapušča tri hčere, sina in sestro, tukaj v Ameriki pa pet bratov. Bodi ji lahka domača gruda.

Razprodaja pohištva

V Norwood Appliance & Furniture trgovini na 6202 St. Clair Ave. imajo v teku veliko januarsko razprodajo na vsemu pohištvi in hišni opremi. Lastnik, poznani John Sušnik poroča, da so bile cene zelo znižane na opremo, ki je vsa prvovrstne kakovosti in znanih izdelkov. Vabljeni ste, da si ogledate njegovo obširno zalogo.

Iz bolnišnice

Poznani Mr. Frank Završnik, ki je srečno prestal operacijo v bolnišnici, se je zopet povrnil na svoj dom na 14412 Jenne Ave., kjer se še vedno nahaja pod zdravniško okrbno. Zahvaljuje se vsem prijateljem za obiske, cvetlice, kartice in darila, ki jih je prejel. Prijatelji ga sedaj lahko obiščejo na domu.

TOKIO, 21. januarja—Dva milijona japonskih vojakov je padlo v zadnji vojni. Ti so zapustili več kot osem milijonov sorodnikov, ki imajo ali naj bi imeli pravico do javne podpore. Vlada je izdelala program, po katerem bi dobivale vdove v dolarski valutni \$1.65 na mesec, popolnoma dela onesposobljeni invalidi pa \$150 na leto.

Organizacija, ki predstavlja japonske vojne invalide in sorodnike padlih v vojni, je zavzela stališče k načrtu vlade, kako podpirati družine, ki so v vojni izgubile rednika oziroma invalide, ki niso sposobni za delo.

Na zborovanju imenovane organizacije je prišlo do razburljivih prizorov. Oče sina, ki je padel v zadnji vojni in ki je bil njegov rednik, je vihtel sulico in grozil, da je ta sulica namenjena japonskemu ministrskemu predsedniku Yoshidi, ki je izdelal tak zakon.

Tudi člani vlade so morali priznati, da bodo predvidene podpore zadostovale komaj, da se kupijo sveče za oltar.

Celotni proračun predvideva le \$64,000,000 izdatkov. Bivši japonski minister za socialno politiko je zahteval \$278,000,000, pa je s svojim predlogom propadel in v znak protesta odstopil.

Japonska se mora oborožiti.

Zastopnik vlade je na proteste zoper take nizke invalidske podpore Japoncem pojasnil, da ima Japonska pogodbo z Ameriko in da mora sama sebe oborožiti. Japonska rabi denar za oborožitev. Japonsko ljudstvo se mora zadovoljiti s tem, kar mu vlada da in to je vse, kar se more napraviti, ker je Japonska še zasedena.

Najnižje, s čemer bi se sprizajnil japonski upravičenci do invalidskih podpor, bi bil znesek proračunan v dolarski valutni \$280 za vsakega Japonca, ki je padel v zadnji svetovni vojni.

25-letnica poroke
Danes praznujeta poznani Mr. in Mrs. Anton in Josephine Stanič, ki vodita grocerijsko trgovino na 1225 Norwood Rd., 25-letnico njunega srečnega zakonskega življenja. Sinova in številni prijatelji izrekajo slavljencema svoje iskrene čestitke ter jima želijo, da bi dočakala zlati jubilej v soncu sreče in za dovoljnosti.

Zopet doma

V St. Luke's bolnišnici je srečno prestala težko operacijo očesna Mrs. Josephine Kmett iz 1293 E. 187 St. Sedaj se nahaja na domu pod zdravniško oskrbo in prijateljice jo lahko tam obiščejo.

V zadnje slovo

Članstvo društva Washington št. 32 ZSZ je prošeno, da pridene nocoj ob osmih v Želetov pogrebni zavod na 458 E. 152 St., da izkaže zadnje čast umrli članici Juliji Pezdirtz, ter da se v sredo udeležijo njenega pogreba.

Zaroka

Zaročila sta se na božični večer Miss Ann Vasko, hčerka Mr. in Mrs. Andrew Vasko, ter Mr. John Copic ml., sin Mr. in Mrs. John Copic iz 694 E. 159 St. Poroka se vrši 14. junija. Bilo srečno!

Turčija hladna do Churchilla

CARIGRAD, 21. januarja — Zahteva britanskega ministrskega predsednika Churchilla, ki jo je iznesel v svojem nagovoru na ameriški kongres o porazdelitvi bremen za obrambo Suez, za turško javnost ni bila novost. O tej zahtevi je bila turška vlada obveščena že popreje. Tudi potem, ko je na to soudeležbo bremen Churchill apeliral na Amerikance, je ostala turška javnost hladna. Razpoloženje turške javnosti do tega predloga, da naj med drugimi državami tudi Turčija prispeva k vzdrževanju stroškov Suez, se je izrazilo v tem poluradnem tolmačenju:

Turčija ne bo intervenirala ne v eni ne v drugi obliki v britansko-egiptskem sporu. Turčija ima nadalje svoje posebne načrte k predlogu, kako organizirati skupno obrambo Bližnjega vzhoda, načrt, ki ga z vso vneto zagovarja Amerika. Amerika je predvidevala, da bi se v okviru tega načrta rešil britansko-egiptski spor, seveda v slučaju, da bi k organizaciji obrambe Srednjega vzhoda pristopil tudi Egipt.

Churchill v New Yorku

NEW YORK, 21. januarja — Winston Churchill se nahaja v New Yorku pri svojem prijatelju Baruchu. Jutri, v torek, bo Winston Churchill predstavljen newyorški mestni hiši, kjer bo imel svoj nagovor. V sredo odide Winston Churchill nazaj v Veliko Britanijo.

Iz Londona se poroča, da čaka Winston Churchill v angleškem parlamentu polno vprašanje, na katera bo moral odgovoriti in dati pojasnila o svojih aspehah in neuspelih v Ameriki. Laboristi zamirajo Churchilla, da je o laboristični vladi govoril v Ameriki drugače, kot pa doma v Veliki Britaniji. V Ameriki je Churchill pohvalil Labor, da je delal v interesu Britancev.

Britance boli, da ni mogel Churchill spravit skozi britansko zahtevo, naj se za poveljnika brodogva v Atlantiku in pod okriljem severno Atlantske zveze imenuje Britanec. Sedaj je jasno, da bo brodogvu v vodah tudi okrog Velike Britanije po veljeval Amerikaneč.

MRAZ NA ALJASKI

FAIRBANKS, Alaska, 21. januarja—V srednji Alaski je nastopil izredno hud mraz. Toplomer kaže 60 stopinj pod ničlo. Prebivalci mesta 20,000 po številu se pečajo s prevoznim število. Toda hudi mraz je primrznil njihova vozila, poleg tega pa se razteza v okolici mesta taka megla, da se vidi le nekaj korakov pred seboj.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

KAM NAJ GREDO ITALIJANI?

(2)

Značaj Italije je agrarni. Italija pa ni zemlja, ki bi mogla gojiti visoko razvito poljedelstvo po vzgledu kake Madžarske, Francije, Češke, Danske, Rusije ali Nizozemske. Četudi je italijansko prebivalstvo bistveno kmetijskega značaja; četudi je v Italiji sistem velesosestev in četudi bi izvedli radikalno agrarno reformo, Italija se ne bi mogla trkati na prsa in trditi o sebi, da je moderna agrarna država. Značaj njene zemlje ji kratkoma tega ne dovoljuje.

V slučaju gospodarskih kriz doma, se države rade za-tekajo na polja javnih del. Zidajo ceste, javna poslopja kot šole in bolnice, mestne in stanovanjske hiše, kažejo umetno pot vodam, da se zbrana voda skoristi za elektrifikacije dežele in za pogon industrije; pristopijo k izsušitvi močvirij, gradnji železnic in drugih prometnih sredstev. Italiji je priznati, da je javna dela v glavnem dovršila. Skoraj bi morali gledati z mikroskopi, kje bi se še najdlje kaj, kar bi se dalo izkoristiti, razen morda regulacije rečnih in potočnih strug. Javna dela, tudi če bi dovoljevala finančna sredstva, niso v Italiji za nobeno vlado privlačno in močno zatočišče.

Ni zanikati, da obstoja predvsem v gornji Italiji močna italijanska industrija in da je industrijska produkcija v prvi vrsti v avtomobilski stroki kvalitetna. Trditev kongresnika Feighana, da si italijanska delavec služi kruh napol v industriji, napol v poljedelstvu, moti. To velja za južno in srednjo Italijo, ki pa itak niste industrijske, ne velja pa za industrijsko severno Italijo, kjer imamo pravega industrijskega delavca.

Italijansko delavstvo je bilo kot delavstvo v zgornji Italiji močan gospodarski in politični faktor že za časa pred prvo svetovno vojno. Italijanska socialna demokratska stranka je bila med evropskimi delavskimi strankami znana in upoštevana politična delavska stranka. Njeno teoretično in taktično znanje je veljalo mnogo na tehničar evropskih delavskih doktrin in socialnih predlogov. Kakor je mučilo avstrijske in nemške socialne demokrate pravo razlaganje Marksizma, tako so si belili glavo s tem vprašanjem tudi italijanski delavski voditelji. Njihova teoretična izvajanja niso ostala brez odmeva v Evropi. Kar se je prvotno smatralo za čisti Marksistični nauk, je dobilo tekom razvoja popravke, ki so jih zahtevali imenovani reformisti. Italijanski reformisti so bili znani. Tudi po številu članstva so zavzemali italijanski industrijski delavci v političnih organizacijah pomembno mesto.

V zgornji Italiji imamo računati tudi danes s pravim industrijskim delavstvom, kvalificiranim in idejno podkovanim, ki pa se v dobi po zadnji svetovni vojni precej lovi. Komunistična stranka ga zahteva zase. Dejansko pa razen Benet, ne more trditi, da je pri občinskih upravah gornje Italije njen glas najmerodajnejši. Genova ima kot pomorsko mesto svoj posebni značaj.

Komunistična stranka si lasti prebivalstvo južne Italije; tam, kjer je vsega nekaj a ničesar dovolj za človeka dostojno preživljanje. Ni nobenega dvoma, da je ta bedni položaj italijanske delavne roke v teh krajih tisti element, s katerim vodja komunistov Togliatti najbolj uspešno računa pa tudi—Moskva! Komunistična stranka Marksa in Ljeninga stoji na neizprosni stališču, da je stranka elite, torej izbranega članstva. Taka stranka v očeh Ljeninga je bila tudi vzrok, vsaj eden od glavnih, da so se bivši ruski socialni demokratje na svojih kongresih začetkom tega stoletja razbili v dvoje kril v menjševike in boljševike, po izidu takratnega glasovanja v stranko manjšine in večine. V sestavi in disciplini stranke je zmagal Ljening. Stranka mora imeti za svojo udarno silo članstvo, ki naj se ne pobira na cesti. Član mora iti skozi ogenj teoretičnega in praktičnega šolanja, brezobzirne discipline, ki se končno konča s prisego na strankin program. Ni važno, da je takih članov veliko. Važno pa je, da ti člani predstavljajo ELITO, torej izbrane, vedno pripravljene na vse za dosego revolucionarnih ciljev in za ohranitev teh pridobitev. Na tem načelu so organizirane vse komunistične stranke v državah sovjetskega bloka in bi morale biti tudi drugod. V presojanju komunizma pač ni važno, kakšen odstotek celokupnega prebivalstva predstavlja ta organizacija. Morjenje po odstotkih je brezpomembno. Komunisti sami nočejo imeti na svoji strani množično pristaštvo, še manj pa večino prebivalstva. Tako oceno položaja prepuščajo komunisti svo-

Obisk v Britanskem rudniku

ZAPISKI S POTI

Tiste dni smo bili v Leedsu, ko so britanski listi pod velikimi naslovi prinesli prva poročila o veliki eksploziji v rudniku Easington v severni Angliji. Reševalne ekipe so se nekaj dni zaman trudile, da bi rešile zasute ljudi. Izpod ruševin so izkopal 72 mrtvih rudarjev. Ljudje so hlastno segali po listih, ki so prinašali v vsaki izdaji nove podrobnosti o nesreči.

Nekaj dni zatem smo obiskali rudnik v Frystonu, kakih 60 km severno od Leedsa. Kot povsod v Veliki Britaniji se je program našega obiska odvijal tudi v Frystonu z matematično točnostjo in natančnostjo. (Ta britanska točnost je nekemu od tovarnišev šla že tako na živce, da je nekega dne, ko smo se izgubili na številnih križiščih v okolici Wakefielda ter pri iskanju prave smeri izgubili celo uro, ves zadovoljen vzkliknil: "Torej vendarle enkrat nekaj, kar ni v programu.")

Sprejel nas je simpatičen, mlad direktor rudnika, Mr. B., in nam predlagal po kratkem pozdravljanju in predstavljanju, naj se najprej spustimo v rudnik, potem pa da nam je pripravljena dati vse informacije, ki bi nas zanimale. Ko nam je na mapi razložil situacijo rudnika in pot, ki jo bomo v prihodnjih urah napravili, so nas odvedli v kopalnico, kjer smo se preoblegli. Vsa od nas je dobil kovčeg z rudarsko obleko, s perilom in obutvijo. Čez nekaj minut smo se zopet sešli pred upravnim poslopjem in v modrih in rjavih kombinizonih, z zaščitnimi čeladami na glavah in z rudarskimi svetilkami v rokah. Tako napravljeni smo—nekoliko nerodni in smešni—stopali za obratovodjem in tremi rudarji, ki so nas spremljali, čez veliko dvorišče proti dvigalu, ki nas bo spustilo v rudnik. Široko razkoračen, s pipo v zobeh in z rokami v žepih je gledal za nami ves nasmejan Mr. B. in nas pozdravljaj z željo, naj se vrenemo srečni in celi.

Nad 10 km smo prevozili in prehodili pod zemljo po visokih zidanih rovih, mimo nas pa so vsak čas drveli vlaki črne rude. Naši spremljevalci so nam tolmučili, kaj vse je bilo izvršeno tu v zadnjih letih, odkar je bil rudnik podzavljen: zidani rovi, prevoz z lokomotivami, moderna ventilacija in predvsem veliko

zaščitnih naprav za primer nesreče, vse to je bilo v glavnem napravljeno po l. 1946. Predstavili so nam starejšega, čokatega možaka ki je slonel pred vhomom v majhen, razsvetljen prostor na križišču dveh rogov: "Vodja reševalne ekipe!" Obratovodja nam je razlagal, da je nekaj takih ekip, ki jih sestavljajo najboljše rudarji, razmeščenih po vsem rudniku in da je njih edina naloga, bdeti nad varnostjo in življenjem delavcev v rudniku.

Zaustavili smo se pred nizkim, z lesom podprtim rovom, ki se odcepi od glavnega rova. "Opuščen rov, v katerem je še nedavno tega vozil poni," so nam pripovedovali. Nizko sklonjeni smo šli nekaj metrov v temo. "V takih rovih smo delali do nedavna. Ponija smo pa neradi zamenjali z lokomotivo. Bil nam je dober prijatelj, ki nas je opozarjal na nabirajočo se jamski plin in nevarnost, ki nam preti."

Ko smo zapuščali rudnik, so mi prišli na misel prizori iz Croinovega romana "Zvezde gledajo z neba," ki opisuje boje britanskih rudarjev s kapitalisti po prvi svetovni vojni za boljše delovne pogoje. Še so ohranjeni spomni na tiste čase v britanskih rudnikih, toda to, kar smo videli, so vidni uspehi mnogih žrtev in trdih bojev, ki so jih morali biti britanski rudarji.

Fryston Colliery je med tistimi britanskimi rudniki, v katerih so bile že po letu 1946 izvršene obsežne modernizacije, tako da daje vtis modernega obrata z dobri delovnimi pogoji. To še ne velja za veliko število britanskih rudnikov, ki jih je zatekla nacionalizacija v težkem stanju. Privatni kapital že nekaj deset let ni več investiral v rudnike, ker so mu bile takšne investicije nedonosne; delovne metode v rudnikih so bile zastarele, obratne delovni pogoji težavni. Produkcija premoga je bila leta 1933 nižja od produkcije leta 1913. Med drugo svetovno vojno se je položaj še poslabšal, rudniki so postali najbolj boleča točka britanskega gospodarstva. V letih 1944 je začela britanska vlada razmišljati, kaj bi bilo treba ukreniti za rekonstrukcijo premogovne industrije, in je imenovala posebno komisijo, ki naj bi pregledala stanje v britanskem rudarstvu.

Premog je edina surovina na

otoku, katerega produkcija lahko krije vse domače potrebe in še ostaja za izvoz. Ko je prišla na krmilo laburistična vlada leta 1945, je bilo stanje v rudnikih nevzdržno. V okviru programa obnove britanskega gospodarstva se je vlada odločila za nacionalizacijo, ki so jo že pred tem vztrajno zahtevali sindikati in napredni intelektualci. Leta 1946 so bili britanski rudniki podzavljeni. Vlada je začela izvajati obsejni investicijski program in modernizirati rudnike. Program, ki naj bi likvidiral tehnično zaostalost in nemogoče delovne pogoje v britanskem rudarstvu, je predviden za 15 let. Tako bo trajalo še nekaj let, preden bo v vseh britanskih rudnikih odpravljena dediščina preteklosti.

Statistike v letu 1950 izkazuje, da se je produkcija premoga približala produkciji pred vojno, medtem ko je storilnost že preseгла predvojno višino.

Ko smo se vrnil iz rudnika, smo se sešli s predstavniki uprave in sindikata v direktorjevi pisarni. Zlasti nas je zanimalo vprašanje, kakšen delež imajo britanski rudarji pri upravljanju podjetij. Vedeli smo za diskusije, ki so bile prav ta čas v britanskih sindikatih in v katerih so kritizirali sedanjo ureditev. Mr. B. nam je pojasnjeval: V vsakem rudniku obstoji delavski komite, ki ima voljene in postavljene člane, načelju mu direktor rudnika. Komite je posvetovalni organ direktorja. V tem rudniku se sestaja vsakih 15 dni in daje direktorju mnenje o vprašanih produkciji, plana, zaščite dela itd. Vprašanje mezd in druga socialna vprašanja (stanovanj, menze) rešuje direktor sam z zastopniki sindikata. Podobni posvetovalni komiteji obstoje tudi pri področnih in pokrajinskih upravah ter pri nacionalni upravi rudarstva.

Čitali smo, da kritika v laburističnem gibanju napada to ureditev, češ da sindikati nimajo dovolj kontrole nad proizvodnjo v podzavljeni industriji in da je delavska kontrola večja celo v naprednih privatnih industrijskih koncernih. Posebno še, ker sede v večini primerov v upravah nekdanji direktorji, akcionarji in strokovnjaki. Zagovorniki sedanje ureditve v sindikatih trde, da bi odločanje sindikatov v upravi postavilo le-te v položaj delodajalcev, zaradi česar ne bi mogli več uspešno braniti delavskih interesov. Z druge strani se čujejo pomisleki, da bi udeležba delavcev-nestrokovnjakov v upravi ohromila proizvodnjo. Kritika odgovarja, da je že dosedanja praksa pokazala, da so delavci lahko odlični organizatorji proizvodnje.

Mr. B. odgovarja na naša vprašanja, da je današnji sistem dober. On ni med kritiki tega stanja, dasi je pristaš laburističnega gibanja. Tudi odpor proti centralizaciji, ki se tu in tam pojavlja med delavstvom, po njegovem mnenju ni upravičen. Centralizacija uprave pomeni strokovni nadzor in je zato koristna.

Mr. B. govori preprosto in prav nič ne napravlja vtisa direktorja, kot smo jih srečavali v britanski industriji doslej. Kar nekaj presenečeni smo, ko nam pove, da je bil direktor že pred nacionalizacijo. V skopih besedah nam pripoveduje svojo zgodbo: Od tu je doma, iz rudarske družine in v tem rudniku je pričel kot priganjač ponija. Obiskoval je večerno šolo, študiral in napredoval do tega mesta. Pred nacionalizacijo je imel dve akciji tega podjetja.

Se in še bi hoteli postavljati vprašanja. Predvsem nas zanimajo te stihijne težnje po novih odnosih v proizvodnji, radi bi vedeli, kako si utirajo pot in se

uveljavljajo v britanskem razvoju. Te težnje so po našem mnenju najbolj napreden socialističen element v družbenem razvoju te dežele z visoko materialno kulturo in z razvitimi oblikami politične demokracije.

Toda čas nas preganja kot že vso pot v Veliki Britaniji. Odpravimo se na kosilo v rudarsko kantino. Okrog nas sede rudarji, nasmejeni in razpoloženi. Ozrem se ni vidim, kako zbadajo pleča tega možaka, ki si je že drugič naložil na krožnik pečenega krompirja z grahamom. Naš obisk gre h koncu v šali in prijetnem klepetu. Obžalujemo, da jim ne utegnemo pripovedovati o naših izkušnjah, ki jih zanimajo. Zelim jim, da bi nam mogli vrniti ta obisk in da nam bo drago, če jim bodo v njihovih težnjah za zgraditvijo socializma koristile naše izkušnje.

V Kelwin Hallu v Glasgowu je v okviru britanskega festivala razstava "Industrijske sile," ki je po obsegu mnogo manjša, od centralne priveditve festivala. "South Bank Exhibition" je pa po svoji urejenosti in dokumentarnosti napravila name mnogo globlji vtis. Poseben oddelek te razstave predstavlja zgodovino britanskega rudarstva od začetkov do današnjih dni. Z dviga-

lom te spuste v "rudnik"; v katerem je figurarno in v slikah prikazano delo v britanskih rudnikih pred 200 leti. Niti najmanj niso olepšani pogoji, v katerih so delali takrat britanski možje, žene in otroci, neprestano izpostavljeni smrtni nevarnosti. Slike so pretresljivo strahotne. Potem je prikazan tehnični napredek v rudarstvu v dveh stoletjih in njegov odraz na delovne pogoje v rudnikih. Ob koncu tega "rudnika" rudarji demonstrirajo delo pri izkopu z najnovejšimi stroji, ki jih že uporabljajo ponekod v Veliki Britaniji: kakor da gledamo velike železne živali, ki sekajo, razbijajo, vrtajo v črno steno, grabijo nakopano rudo in jo prenašajo v vozičke. Človek stoji za temi železnimi gmotami, premika ročice in upravlja njih kretanje in gibanje. Z občudovanjem smo strmeli v to visoko tehniko, ki osvobaja človeka fizičnega izčrpanja in mu omogoča ustvarjati velika materialna bogastva, misli so nam polnile v domovino. Še bližji so nam bili vsi naši napori za takšne odnose v svetu, kjer bi te velike pridobitve človeškega razuma ne ostale dostopne samo nekaterim, temveč bi postale last vseh svobodnih ljudi.

Vlado Vodopivec
(Po "Ljudski pravici")

UREDNIKOVA POSTA

Koncert pev. zbora Zarja

CLEVELAND, Ohio—Pevci in pevke pevskega zbora Zarja so spet postali aktivni in se pridno pripravljajo za koncert, ki se bo vršil v nedeljo, 17. februarja v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

Koncert, ki bi se moral vršiti na Zahvalni dan, smo za enkrat zamudili, to pa vsled tega, kakor smo že mimogrede omenili, da so se večina pevcev nahajali v stari domovini in so se vrnilo prepozno, da bi se mogli pripraviti za uspešen koncert. V sled tega so pa sedaj bolj živahni in pridno prihajajo na pevske vaje, čeprav so nekateri oddaljeni do deset milj in se žrtvujejo, ker se zavedajo, da brez kulturnih priredb bi ne bilo pravega življenja in narod kot tak, bi živel v mrtvili. To ne gre samo pevskega zboru Zarja, ampak vsem našim kulturnim ustanovam, ki se ravno tako prizadevajo in žrtvujejo na kulturnem polju.

Zarjani, ki so povečini tukaj rojeni in dobri pevci, nam bodo podali zanimiv koncert z lepimi domačimi pesmi in po vrhu tega bo tudi opereta, katero imenujejo "Ponočni vasovalci," pod režijo Sophie Iersich. Ona je tukaj rojena in prevladuje slovenski jezik kot mi sami. Koncert se pa vrši pod vodstvom Joseph V. Krabca. Več o tem koncertu, ki ga bomo imenovali zgodnji pomladanski koncert, bo naznanjeno pozneje.

Sedaj pa apeliramo na našo slovensko publiko, da si rezervira nedeljo, 17. februarja za poset tega koncerta, na katerem bo polno užitka in razvedrila, kot je že navada pri Zarjanih. Vstopnice so samo po \$1 in so že v predprodaji, katere si lahko nabavite pri pevcih in pevkah Zarje, kakor tudi v Slovenskem narodnem domu v starem poslopju.

Podpirajmo naše pevske zборе, da bo naša slovenska pesem donela še naprej in da bo naše kulturno življenje živejo, ko nas več ne bo!

John Krebel.

Vodja ECA za Jugoslavijo poudarja nadaljno potrebo "CARE" pošiljatev

BEograd—Pred kratkim je poudarjal Richard Allen, gospodarski svetovalec pri poslanstvu Zedinjenih držav v Beogradu, ter obenem vodja družbe ECA za Jugoslavijo, nadaljnjo potrebo pomoči Jugoslaviji v obliki zavitkov s hrano in blagom za oblačila, posebno pa v obliki novega CARE zavitka s razno hrano za \$11.

Navzlic temu, da je razdelila družba CARE množino skoro 48 milijonov funtov nadvišne hrane Zedinjenih držav med skoro štiri milijone ljudi tekom preteklih šest mesecev, "se bo nadaljevala v Jugoslaviji obupna potreba še nekaj let," je rekel Mr. Allen. "Pogoji za življenje so neugodni in vlada, katere si prizadeva izboljšati gospodarski položaj, jih ne bo mogla izboljšati kmalu, akoravno to upa in namerava."

Mr. Allen je opozoril, da je razdeljevala jugoslovanska vlada z izvrstnim uspehom ECA potrebščine in CARE nadvišno hrano. A pogled v bodočnost je še vedno zatemnjen. Radi tega mislim, da mora ukreniti CARE vse mogoče, da poviša pošiljatev običajnih zavitkov s hrano in blagom za obleke kot tudi poseben CARE zavitek s hrano kot moka, riž in sladkor. Vsi CARE zavitki ustrezajo silni potrebi.

CARE zavitek s 60 funti razne hrane je sestavljen tako, da ustreza zahtevam prehrane jugoslovanskega ljudstva. Vsebuje 25 funtov sladkorja in 25 funtov moke ter 10 funtov riža in predstavlja izvrstno sredstvo, s katerim lahko pomagajo Amerikanci sorodnikom in prijateljem v Jugoslaviji. Poleg tega ima CARE na razpolago za Jugoslavijo več različnih zavitkov s hrano in blagom za oblačila.

Važno je tudi dejstvo, da na podlagi CARE dogovora z jugoslovansko vlado ni treba plačati prejemniku CARE zavitka niti carine, niti davkov, niti kakih drugih pristojbin. Cena, katero plača ameriški pošiljatelj, krije vse stroške in poleg tega jamči za dostavitev. Naročila ali vprašanja za pojasnila glede katerekoli CARE zavitka lahko pošljete preko vsake CARE podružnice ali naravnost na CARE, 20 Broad Street, New York 5, N. Y.

OGLASAJTE V ENAKOPRAVNOSTI

KAKO SE SNUJE NAPADALNE NACRTE NA TARČE

V vojaški artilerijski šoli v Fort Sill, Okla., učijo, kako se snuje načrte za napad na tarče. Studentje sledijo pouku na zemljepisnih risbah. Zgornja slika predstavlja dva oficirska kandidata, Charles B. Hamel iz Richmond, Va., in N. C. Andersona iz Staten Island, N. Y., ki sledita narekovanju inštruktorja Capt. W. H. Sericklanda, ki opazuje, kako napredujeta.

jim nasprotnikom v meščanskih strankah doma in v državah zapadnega bloka.

To načelno stališče je Moskva opustila glede obeh važnih romanskih držav, kjer so komunistične stranke zelo številne, to je glede Italije in Francije. Ali ne računajo v Moskvi z vso sigurnostjo, da bo tudi Italija, kakor tudi Francija prostor za bodoči razširjeni sovjetski blok, ali ne računajo predvsem na Italijo?

CHICAGO, ILL.
FOR BEST
RESULTS IN
ADVERTISING
CALL
DEarborn 2-3179

6% obresti

Naprodaj imamo kontrakte, plačljivi mesečno, na zemljišča. \$400 do \$2500.
D. L. KRUEGER
111 W. Washington
Central 6-5225

WANTED TO RENT

BEING EVICTED after 18 years; house sold, 3 adults need 4 rooms, unfurnished, heated or unheated apartment. Austin district.
Columbus 1-8701

TRUCKS & EQUIPMENT FOR SALE

Truck for Sale — by Owner DODGE 1951, 2 1/2 ton, 8 1/4 tires all around, 170 inch wheelbase, with or without body. Price \$2750 without body. Glen Will, Milwaukee and Lake, Des Plaines, Ill. Phone VAnderson 4-7421. Write, wire or phone.

USED CARS FOR SALE

1950 BUICK
Sedanette
\$1,595

RADIO AND HEATER
PERFECT CONDITION
THE CAR FOR THE
DISCRIMINATING BUYER
BRUCE W. STRONG INC.
AUTHORIZED CHRYSLER
PLYMOUTH DEALER
2926 N. CICERO AVE.

BUSINESS OPPORTUNITY

MILK VENDOR ROUTE—DOWNERS GROVE, WESTMONT AND POINTS WEST. 1 1/4 "Duel wheel" 1950 Chevrolet truck in perfect condition. Investment back within 1 year. Sacrifice on account of other business.
Phone Downers Grove 1958 after 4 p. m.

By Owner — Will Sacrifice
RESTAURANT—Fully equipped; good business; well established; excellent location; factory district; living quarters. Reasonable rent; good lease. Selling due to health. This is your opportunity. Must be seen to appreciate. 4945 S. Halsted. Regent 4-9521 Saturday; Atlantic 5-9837 Sunday.

DENTAL Office—Fully equipped, including X-ray. Near west side industrial area. Rent \$55 month. Reason for selling, too busy elsewhere. Extremely low price.
Central 6-6361
or Vincennes 6-1157

SPORTING goods, camera, men's wear shop. N. W. side. Live spot. New fixtures. \$50,000 vol. Will arrange terms.
Newcastle 1-3151

MEAT MARKET — S. W. side. 3 man shop. Sale or trade for house, lots or summer home, etc.
Hudson 8-0476

RESTAURANT — A real money maker. Must sell due to illness. 4835 W. Cermak Road.
Townhall 3 9574
after 6 p. m.

GROCERY - MEAT MARKET — Owner can't handle, good going business. Reasonable.
1800 S. Lawndale
Rockwell 2-9153

MUSIC SCHOOL FOR SALE — Good location. 4282 Archer Ave. All equipped to take over. 16 years at same address. Price \$1,500. Call Mr. Tose.
Crawford 7-5645
or Capital 7-4780

DRUG Store—With small living quarters. Established 22 years. Owner retiring.
Gladstone 3-0512

DRUG Store—S. W. side. No lunch. Established 50 years. Have other interests.
Call Virginia 7-9678,
Between 1 and 5 p. m.

By Owner — Leaving City. Will sacrifice for quick sale.
HARDWARE Store fully equipped, good business, well established, 38 years, excellent location. Must be seen to appreciate. Wonderful opportunity for right party.
Call South Chicago 8-9795

PLANIKA - OČNICA - PLANINKA?

Kar tri slovenska imena ima najlepša cvetka naših alpskih vrhov. Konec 18. stoletja jo je Scopoli latinski krstil za Gnaphalium leontopodium, a pozneje je bila sprejeta označba Leontopodium alpinum Cassini. Naše ljudstvo se drži že od nekdanje naziva "planinka;" danes je že pozabljena iz nemške prevzeto "edelbajs" (nemško ime "Edelweiss" je zagledalo v tisku luč sveta prvič leta 1782!)

Ni dolgo tega, kar so domači botaniki v zvezi z jezikoslovci sprejeli naziv "planika," ta naj bo zaradi reda in discipline in vprašanih jezika za nas obvezni. Hrvati in Srbi poznajo le "runolist," "planiko" pa imenujejo krasno vresnico, vedno zeleni grm Arbutus umedo L., ki je v južnem pasu morske flore menda tudi zaščitena.

Planika že od davnine domuje na apnenih skalnatih vrhovih Alp in gorovij, ki so z njimi v zvezi, namreč Pirenejev, Jure, Abrucev, Karpatov, Sedmogorjskih Alp in Balkana v širšem pojmovanju. V vsej svoji lepoti se kaže le v sončnih skalnatih pasovih v višini okoli 2,000 metrov in čez, čeprav ne odklanja zelene družbe travnatih pasov in se po semenih zanaša še mnogo niže. Presajena kamorkoli, se prilagodi novemu položaju, a na škodo svoje zunanosti.

Pri skrbni negi in primernem izboru tal se v najboljšem primeru obnese le v svoji kraški obliki (L. alpinum v zvrsti "car-siensis"). Njene cvetne zvezde so manjše, njih ovršni lističi bolj zelenkasti, vegetativni listi pa le na spodnjih plateh belkasto dlakasti. Kraška planika ni ravno redka. Najdeš jo na vseh vrhovih, ki obkrožujejo gorško-vipavsko dolino: na Sv. Valentinu, Kuclju, Čavnu, Nanosu; pa tudi na Snežniku in še dalje na vrhovih Krasa, Hrvatske, Bosne in Hercegovine.

Bleščeče bele zvezde (v premeru celo do šest centimetrov velike) ovršnih listov obdajajo v česulji združene cvetne koške bledorumenne barve. Zvezda sama v celoti je torej le nekaj navidezni cvet. Le cvetni koški vsebujejo veliko prtilikavih cvetkov—dvospolnih, enospolnih ženskih ali moških, pa tudi neplodnih z medovnicami. Ob koncu razvoja ne primanjkuje semen, ki se razpipljejo vse naokoli; zanašata jih pa tudi veter in voda niže in v velike razdalje. Planika bi se razširila kakor plevel, a njena plodnost v sedanjosti na skalnatih višavah ne prihaja do veljave, ker lepe in sicer najlepše planike še v cvetju uničujejo. Le tamkaj se utegnejo planike nemoteno razviti do osemenitve, kamor kvarahribolazci zaradi pomanjkanja plasninskih zavetišč ne zahajajo.

Planika daje zapeljiv blek ustroj z dlačicami obojestransko prepletjenih ovršnih listov. Dlačice sestojijo iz celic, napolnjenih z zrakom, ob katerih se lomijo in odbijajo svetlobni žarki. Bel kožušček listov očuva planiko na skalnih višinah pred nenadno tudi v poletni dobi nastopajočim mrazom, še bolj pa pred toplimi sončnimi žarki. Višinsko sonce podnevi in sevanje med dnevom segretil tal ponudi omogočita razvoj planike v manj kot treh mesecih, od prvih poganjkov do cvetenja in še do osemenitve.

V nižini se more planika razvijati v dvakrat tako dolgem času in poleg tega dobiva še boljšo hrano iz tal. Kaj čuda, da se znebi lepega kožuščka, ki ga zoper mraz sploh več ne potrebuje. Kakor človek v udobnem

brezdelju in pri pretečni hrani, tako tudi planika degenerira navzlic bujnejši rasti in višjemu stasu; zato zamre včasih že po prvem cvetenju.

Na umetnih skalnjakih gojijo več vrst planike, ki se utegnejo pod medsebojnim križanju pomnoževati v razne zvrsti. Pleme Leontopodium nima sicer nobene zastopnika na severu Evrope in v širokem pasu vzhodno od Karpatov, Transilvanskih Alp tja do srednje- in vzhodnosibirskih step, kjer uspeva Leontopodium sibiricum. V Turkestanu, Altaju, Afganistanu in posebno še na Himalaji, v Japonski, na Kurilih se pojavlja v več vrstah (na primer L. himalayicum, L. japonicum, L. discolor).

Skupaj štejejo nad 30 vrst. Na visokih gorah Nove Zelandije in Tasmanije rastejo baje tamošnje planike enako lepo kakor planike v Evropi. Ta razširjenost planik z veliko prekinitvijo med evropskimi in azijskimi najdišči govori pač zoper domnevo, da bi izvirla naša visokogorska krasotica iz sibirske vse drugačne vrste istega plemena iz konca ledenih dob. Naša planika je že takrat uspešno kljubovala vsem nepravilnostim ledu in mrazu in je morda v tem boju postala še lepša.

Kar se pa ledenim dobam ni posrečilo, hoče doseči danes človek, ki jo uničuje, kjer jo le dobi. Kaj je pa vzrok temu početju?

Koristna je planika na kraju, kjer raste, in še to le posredno, ko krasi vrhove ter vabi na obisk domače in tuje turiste. Ljubiteljem vrtno kulture pa so na razpolago semena in sadike ne le domače, temveč tudi planike tuje rodov. Nekdaj so res prebivalci severnejšega pasa apnenih Alp cenili dozdnevno zdravilno moč planik. Populjene planike so kar sveže pokladali na otekline ude bolnikov. Kar na smeh nam gre, ko slišimo, da so v pokrajini med Bavarsko in Solnograško (Berchtesgaden-Werfen) planike imenovali trebušnice (Bauchwehlumen).

Recept zavretka zoper bolečine v trebušni votlini je pa kaj prikupen: "Prekuhaj planike v njih polnem cvetnem razvoju

I've just heard an exciting and beautiful story I know will interest you. It's about a wonderful man, an ideal, and one of our greatest weapons against disease — aureomycin. In 1943, Dr. Benjamin M. Duggar, a famous botanist, was forced by state law to retire from teaching at the University of Wisconsin because he had reached the age of 71. But then he was asked to go to Lederle Laboratories, at Pearl River, N. Y., to search for an antibiotic drug more powerful than penicillin. He believed that no man should waste himself in idleness if work was to be done, so he accepted the challenge. Years of tedious research followed as Dr. Duggar and his associates tested thousands upon thousands of soil samples sent from all over the world.

Then one day a golden-colored mold was found. After extensive tests it was discovered that this mold produced a powerful antibiotic drug. Dr. Duggar named it aureomycin. Chances are that you have used this wonderful drug to combat infections among your family. To date, it has been proved effective against over 60 human diseases, and many diseases of animals. It is especially effective against "virus" pneumonia, "staph" and "strep" throats. It is the most versatile of the so-called "miracle drugs."

Today, at 79, this wonderful Dr. Duggar is still at work in his laboratory looking for even better antibiotics. Who knows what he will discover next? I wrote to Dr. Duggar and asked him if he plans to "retire" again. He wrote back: "I feel that so long as I am physically and mentally able, I shall devote myself to scientific research, with the hope that I may play a part, even though small, in other discoveries which will combat disease." Isn't that wonderful?

v mleku s pridevkom medu in surovega masla po okusu ter uživaj to pijačo (kremo?) po razmerju notranjih bolečin."

Vsekako so taka zdravila pomagala nabiralcem, ki so spečevali napuljene planike.

E. Pajnič
(Po "Proteus-u")

Velike transakcije in finance

Naša dežela je velika; ima nad 155 milijonov prebivalcev, razsežna komunikacijska sredstva, razvito industrijo, poljedelstvo, živinorejo in tako dalje. V zvezi s tem tudi finančne številke dosega nebotične višine. Včasih smo mislili, da je milijon dolarjev ogromna vsota. Prav za prav je še danes ogromna in za veliko večino 155 milijonov človekov nedosegljiva.

Vendar je v tej veliki deželi nekaj ljudi, ki računajo z milijoni dolarjev približno tako kot mi navadni državljani z dolarji. Na primer, nedavno je bilo v New Yorku prodano najvišje poslopje na svetu, znano pod imenom Empire State Building, visoko 101 nadstropje. Prodano je bilo za 51 milijonov dolarjev. Korporacija, ki je to poslopje kupila, sestoji iz več korporacij in posameznikov. Zanimivo pa je, da bo imel glavno besedo pri upravi tega poslopja Henry R. Crown iz Chicaga, sin priseljence iz Litvinske.

Cisti dohodki omenjenega ogromnega poslopja so v pre-

IŠČE SE DEKLE

ZA PISARNIŠKO DELO.
Prednost ima graduantinja višje šole z znanjem knjigovodstva in tipkanja.
Zglasite se v soboto za intervju ali pokličite
John E. Lokar
RE 1-5515
L & M TOBACCO & CANDY CO.
784 E. 185 ST.

ZAKONCA

srednjih let iščeta stanovanje s 3 ali 6 sobami v Collinwoodu ali Euclidu. Oba zaposlena. Pokličite pred 2. uro popoldne.
KE 1-4126

ALI KASLJATE?

Pri nas imamo izorno zdravilo, da vam ustavi kašelj in prehlad.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
MANDEL DRUG CO.
15702 Waterloo Rd. — IV 1-9611

V AŠI ČEVLJI
BODO ZGLEDALI KOT NOVI,
ako jih oddate v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.
Frank Marzlikar
16131 ST. CLAIR AVE.

Za pošiljke preko morja
Razprodaja blaga s prihrankom denarja

Volneno blago, po posebnih cenah, popolnoma za obleke, suits, in krila, 58" široko, regularna \$2.15 vrednost, sedaj _____ jarda \$1.50

Pravkar je dospela pošiljka novega blaga za suits, 60 inč. fino, težko gabardine in sharkskin blago, primerno za moške ali ženske suits, po prav posebnih cenah _____ jarda \$1.85

Sedaj na razpolago

80 square pisano Percale, regularna vrednost 59c sedaj _____ jarda 35c

36" bela in siva pisana outing flanela, regularna vrednost 57c _____ jarda 39c

36 inč. pobeljena kotenina, prve vrste, regularna vrednost 49c, sedaj _____ jarda 35c

Mi imamo popolno zalogo krojaških potrebščin za moške in ženske obleke

Govorimo nemško in slovensko
S. Lieberman Woolen Company
1446 WEST 3rd STREET
tel. CHerry 1-6067

Odprto od ponedeljka do sobote od 9. zj. do 5.30 pop. ob nedeljah od 9. do 12. zj.

teklem letu znašali okrog pet in pol milijona dolarjev. To pomeni, da se je vloženi kapital dobro obrestoval. Crown namerava izvesti vrsto izboljšav, kar bo prineslo višjo najemnino in večje dobičke. Letni dohodki Crowna iz drugih virov znašajo baje okrog 45 milijonov dolarjev, torej se mu ni dosti poznalo, če je vtaknil nekaj milijonov v Empire State Building.

Drugi veliki finančnik, o katerem smo zadnji čas brali, je Leo F. Corrigan v Los Angelesu, ki je kupil tamkajšnji hotel Biltmore za nekaj več kot 12 milijonov dolarjev. Devet in pol milijona je bilo plačano v gotovini, k čemer je del prispeval Corrigan, del pa neka zavarovalniška družba. Biltmore je največji hotel zapadno od Chicaga, toda Corrigan namerava povečati svoj hotel Adolphus v Dallasu, Texas, v toliko, da bo presegal Biltmore v Los Angelesu. Z dozdavno bo imel hotel Adolphus 1,500 zračno kontroliranih sob in bo največji te vrste na svetu.

Zemljiški trgovec in finančnik Corrigan lastuje ali kontrolira za več kot 500 milijonov dolarjev poslopij in zemljišč širom dežele. Med temi 14 poslopij za urade, 40 apartmentskih projektov, 55 trgovskih središč in 15 hotelov. Pogaja pa se še za nakup nadaljnjih trgovskih središč in hotelov. Mož pravi, da ni srečen, če ne prestanto na širi svojega finančnega imperija.

Brali smo, da so velike ameriške družbe in korporacije v letu 1951 napravile 19 bilijonov dolarjev čistega dobička, po odbit-

ku davkov. (Bilijon moramo zvesti v ameriškem pomenu; predstavlja tisoč milijonov dolarjev. V Evropi ima označba bilijon drugačen pomen). To je tako ogromna vsota, da si je ne moremo predstavljati, posebno ne mi mali ljudje, ki moramo računati z dolarji. Velicina Amerike je v mnogih ozirih lepa, v mnogih pa strahotna. To slednje posebno, če upoštevamo, kakšna ogromna moč je v teh milijonih in bilijonih dolarjev, ki jih kontrolira le primeroma majhno število posameznikov in korporacij.

—NOVA DOBA

BRAT IN SESTRA
SREDNJIH LET IŠČETA
STANOVANJE S 3, 4 ALI 5
SOBAMI.
Kdor ima za oddati, naj sporoči na
IV 1-2452

**MODERNA HIŠA S
5 SOBAMI**

na 4 akrah zemlje. Dve garaži, 20'x20', cementiran pod, "over-head" vrata. Mlado sadno drevje 16 različnih vrst; razne vrste jagode kot raspberries, blackberries in strawberries, F 14 Farmall traktor; plug, sejalec in številnega drugega poljskega orodja. 1 Chevrolet truck 1/2 tone; 1 deep freeze 12 kub. čev.; kokšnjak 10'x16"; 1 kokošnjak 10'x26" ter številna druga majhna poslopja.

Na Bass Lake Rd., 1/2 milje od Route 87 v Newbury, Ohio.

Če se kdo zanima za tak nakup, lahko pride pogledat in mu bo lastnik vse razkazel, ker je napis "FOR SALE" pred hišo.

CENA \$15,500.
Za nadaljna pojasnila pa lahko pokličite

CLIFTON REALTY
BO 2-0911

DO YOU KNOW . . . that
Your neighborhood dealers present two fine radio programs for your listening pleasure every Sunday with "Uncle Nick" . . .
SLOVENE PROGRAM . . . 12 noon to 12:30 P. M.
"ST. CLAIR AVENUE" . . . 1.30 to 2 P. M.
EVERY SUNDAY . . . W J M O . . . 1540 kc

300 dinarjev za \$1.00
Jugoslovska vlada je znižala s 1. januarjem vrednost dinarja v primeri z dolarjem od dinarjev 50 za en dolar na dinarjev 300 za en dolar. Vrednost dinarja se je s tem približala njegovi pravi kupni moči. S 300 dinarji se da danes v Jugoslaviji vsekakor veliko več kupiti kot doslej s 50. Mali človek v Jugoslaviji sorazmerno z nami v Ameriki malo zasluži, zato bodo vaši sorodniki veseli, če jim poleg hrane in obleke pošljete tudi kak denar.
Za denar se danes v naši stari domovini že lahko vse kupi. Vaši sorodniki pa potrebujejo denar tudi za plačanje davkov, za plačilo elektrike, vode, za vsakovrstna pota. Za pomoč vam bodo hvaležni!
Kadar hočete poslati svojim sorodnikom ali prijateljem v starem kraju **DENAR** se obrnite na

AUGUST KOLLANDER
6419 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio
Tel. HE 1-4148
Tvrdba August Kollander sprejema naročila tudi za vsakovrstne druge potrebščine, ki jih želite poslati v stari kraj in vam preskrbi tudi vse papirje in prostor na ladji ali letalu, če hočete potovati v stari domovino ali pa tudi kam drugam preko morja.

ZAVAROVALNINO
proti
ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.
preskrbi
Janko N. Rogelj
6208 SCHADE AVENUE
Pokličite:
ENDicott 1-0718

HOT WATER

Kolikor vroče vode hočete, kadar jo hočete, na budžetu od **\$97.59** in naprej poleg instalacije
BUDGET
GAS FIRED WATER HEATER by **AMERICAN-Standard**

Avtomatski PLINSKI vodni grelec, varčen na gorivu, nudi vedno dovoljšno in zanesljivo zalogo vroče vode.

LAHKI POGOJI
Kupite ga sedaj in poslušite go našega narča za lahko odplačevanje.
W. F. HANN & SONS
15505 Euclid Ave.
MU 1-4200
Ust. 1907

DELO DOBIJO MOŠKI

TAPCO
potrebuje dobre moške
BULLARD OPERATORJE
TURRET LATHE OPERATORJE
TOOL MAKERS
TOOL ROOM POMOČNIKI
CERTIFIED ARC VARILCI
VSAKOVRSNI BRUSAČI
Stalno delo — nadurno delo — visoka plača od ure — prilika do napredovanja.
Morajo biti pripravljeni delati **KATERIKOLI ŠIFT**.
Prosimo, prinesite izkaz državljanstva.
Employment urad odprt ob **NEDELJAH**
13. jan. 20. jan. 27. jan.
poleg rednih uradnih ura bo delavnikih.
Pridružite se TAPCO delavcem
Thompson Products, Inc.
23555 EUCLID AVE.

IZURJENI DELAVCI
DIE MAKERS
DIE REPAIRMEN
TOOLMAKERS
TOOLROOM
LATHE OPERATORJI
AUTOMATIC SETUP MAN (Gridleys)
LATHE HAND (Production)
SHEET METAL DELAVCI
Vsa ta dela so stalna, podnevi, z dobro plačo od ure.
Prosta hospitalizacija in bolniška ter poškodninska podpora.
Dobre delovne razmere; samo 12 minut od Square.
THE BISHOP & BABCOCK MFG. CO.
4901 HAMILTON AVE.
EN 1-1600

BELI DVOR

MLADINSKI ROMAN

SPISAL

GUSTAV ŠILIH

Predstavnik: Dr. Miloš Vauhnik

(Nadaljevanje)

V Gradnikovih očeh je zagorelo nekdanje sovražno nezaupanje. Miklausin je bil videti preveč dobre volje! Kdo ve, kakšno ima za bregom, kdo ve, ali ga spet ne ukani?

"Nekaj mi prikrivaš, človek!" je dejal grozeče. "Svarim te! Ne uganjaj šal z menoj, saj veš..."

A v nepričakovanem navalu silnega, prsi razganjajočega hrepenenja je naglo dodal: "Nu, dobro! Pojdiva!"

"Hvala Bogu! Za nagrado ti povem nekaj lepega: dva vnučka te že dolgo pričakujeta, dva preljubezniva, sladka otročiča..."

Gradnika je ta novica tako prevzela, da ga je skoro zaneslo k Miklausinu. Dušec se od vesellega razburjenja je samo vzkliknil. "Ali res? Saj ni mogoče! Ali res? Ali res?" In pograbivši roko svojega starega nasprotnika je dejal z vlažnimi očmi: "S to novico si poravnal lep del najinega računa. Pojdiva, pojdiva!"

II.

Miklausin je bil pripravljen ustreči njegovi želji, toda prosil je, naj malo potrpi, ker bi rad nekoliko pomolil na rodbinskem grobu.

Gradnik je ostal sam in radovedno opazoval klečečega starca, ki se dolgo ni dvignil s stopnišča. Ej, ves betezen in šibek je že. Samozavestno je pomislil na svojo še vedno presenetljivo čilost.

"Koga pa imaš pokopanega?" je vprašal radovedno vrnivšega Miklausina.

"Ženo in hčerko. Na isti dan mi je obe vzela hripa."

"To je bilo pač hudo..." je Gradniku nehote ušel izraz sočutja.

"Da, da, posebno ker sem zdaj čisto sam. Sina sicer še imam, ali on prav za prav ni več čisto moj..."

"Ni več čisto tvoj..."

"Bogu se je posvetil. Lani je bral novo mašo."

"Kje pastiruje?"

"V kaznilnico so ga dali za kurata. Veš, za teje delo ni, ker mu manjka leva roka. Strašno ga je zdelala vojna in rešil ga je sam duže božji, ki mu je poslal na pomoč tvojega sina..."

"Mojeja sina?"

"O, to je dolga povest. Povem ti jo spotoma."

Beli dvor ni bil daleč, ali starca sta rabila mnogo časa do tja, ker sta hodila počasi in neenakomerno. Miklausin se je med svojim pripovedovanjem po navadi starih ljudi često ustavil, v veliko nevoljo Simona Gradnika, ki ga je gonil notranji nemir dalje in dalje, tako da je bil vedno za nekaj korakov pred svojim spremljevalcem. Ko pa je zaslišal podrobnosti o borbi v zakopih med Lovrekom in Ulrikom, je ustavil svoj brzeči korak in z največjo pozornostjo poslušal pretresljivo zgodbo o sovraštvu in spravi in o požrtvovalnem junastvu svojega sina.

Ves zamišljen je sukal v roki palico, odsekaval glavice ob proti rastočih pilk in tiho pozvižgaval.

"Takšen fant je Lovrek?" je zamrmral potem bolj zase kakor za Miklausinova ušesa.

"Srečen si lahko, takšen je! Nimaš pojma, kako sem mu hvaležen: po njegovi zaslugi imam zdaj svojega Ulrika, tako da le nisem čisto sam na svetu. Večkrat me obišče moj sinko in me poučuje, sin očeta, ves? Samo o Bogu mi govori, za srečno večnost me pripravlja, kesanje mi vzbuja, pokoro nalaga..." Oh, kako mi je danes lahko, ko sem se rešil strašne more, ki me je težila leta in leta... Hvala ti, ljubi Bog! Vendarle si ga pripeljal domov..."

Gradnik je začudeno motril svojega docela spremenjenega nekdanjega nasprotnika. Ali je to tisti človek, čigar pretkanim zvijačam in goljufijam je nekoč podlegel, tisti človek, ki je z mirno vestjo prelomil božje in človeške zapovedi, ako mu je tako velevala osebna korist? Takšnega, kakršnega je stal pred njim, ga ni niti mogel več sovražiti: kaj bi z nadložnim in šibkim človekom, ki se s krotkim glasom izpoveduje, obtožujoč sebe in hvaleč svojega in njegovega sina...

"Skoda, da nimaš več Belega dvora... Od tebe bi ga zdaj zlahka dobil, sodim? Toda vse-kakor mi moraš pomagati, da mi ga sedanji lastnik proda..."

Z grozečim pogledom je ošinil Miklausina, ki je nekoliko zardel in se skoro izdal, ko je vendar

hotel v starčevski, nekoliko otročji nečimrnosti Gradnika presenetiti: na samem Belem dvoru naj se mu razkrije resnica. Tam, kjer se je zlo pričelo, naj se tudi konča. Hlastno je priki-mal: "Kajpak! Le miren bodi, vse se bo lepo uredilo!"

"Misliš?"

"Zdaj pa še ti povej, Gradnik," je spremenil Miklausin pravec nevarnemu razgovoru, "zakaj se nisi odzval, ko te je sin v doma-čih in tujih listih vabil domov! Vsi smo se že bali, da si mrtev."

"Tako? Ničesar nisem čital. Leta in leta nisem imel pred očmi tiskane črke in sem šele lani osorej vobče izvedel, da ste imeli vojno na svetu."

"Kje si neki tičal?" je vprašal Miklausin tako zavzeto, da si je ponosni Gradnik, ki se le ni povsem prelevil in v čigar značaju so še ostali izdatni sledovi nekdanje bahavosti, z zadovoljnim smehljajem podrgnil brado. In Miklausinu ni bilo treba dolgo moledovati, naj mu pripoveduje prigode, ki jih je bil doživel v dobi svoje dolge odsotnosti.

To in ono je bilo Miklausinu že znano, zato se je Gradnik zadovoljil bolj s površnim orisom prvih, v slavonski šumi prebitih let, kjer se mu je nazadnje pripetilo nekaj važnega, usodnega. S svojo poštenostjo je bil namreč obvaroval nekega Grka, kupca hrastovega, za Egipt name-njenega lesa občutne izgube, s čimer se mu je tako prikupil, da ga je vzel s seboj v Aleksandrijo, kjer je potem ostal leto dni kot upravnik njegove ogromne zaloge lesa. V tem času je doz-nal, kako bi v razmeroma krat-kega časa mogel obogatiti. Več-ja angelska družba je iskala za-kupnikov za pridelovanje bom-baža v egiptskem Sudanu, obe-tala vse mogoče ugodnosti in sli-kala uspehe v najlepših bar-vah, tako da se je tudi on odločil, prepustiti ji svoje prihranke in se lotiti dela. Seveda se je v svo-jih upih grdo prevaral: o brzem obogatenu ni bilo niti govora, zaka-j nedotaknjena zemlja je šele čakala oračev... Kdaj se pokažejo uspehi, je bilo negotovo in dvomljivo. Škrpaje z zobmi se je vdal v usodo in garal, kakor še nikoli v svojem življenju, od-jutra do večera.

"Sram me je bilo pa sem skle-nil, da se ne bom vrnil domov, pre-den ne bom spet na konju," je dejal Gradnik, si obrisal potno čelo ter nadaljeval.

Misel na izgubljeni Beli dvor, ki mu je neprestano živela v duši, ščipala ga in priganjala, ga je napravila razdraženega in ne-počakavnega. Samo tako si more razložiti, da so ga kmalu nato privedli za drzno, naravnost tveganje podjetje: vdnjal se je neki znanstveni, v neraziskano afriško notranjost namenjeni od-pravi, svoje zemljišče oddal so-sedu v najem in odrinil s kara-vano, katere usoda je bila nes-rečna. Ko je bila spalna bolezen usmrtila večino nosačev ter je umrl sam vodja odprave, so os-tanek zajeli črnci. Pri njih se jim drugače ni godilo slabo: lovili so divjačino, uničevali škodljivo zverjad in zbirali slonovino, ven-dar se niso smeli nikamor od-straniti. Tako so živeli med črnci vse do lanskega leta, ko jih je slučajno odkrila in rešila neka angleška pohodna četa. Ko so prišli spet v obljudene kraje, so mu pošteno izplačali, dogovor-jeno mezdo in navrgli čisto lepo odškodnino za dolga jetniška le-ta... Vrnil se je na svoje zemljišče, kjer ga je čakalo prijetno iznena-denje. Njegovemu sosedu se je pridelovanje bombaža med ve-liko vojno izvrstno obnašalo. Brez odlašanja mu je izplačal dolžno najemnino ter mu odku-pil posest za ceno, o kateri bi si Gradnik svoječasno ne bil upati niti sanjati. Radostno je pobasal svoje funte-šterlinge, ki so se pozneje ob vstopu na evropsko celino izkazali kot edini še nekaj vredni denar. V Aleksandriji se je ukrcal na ladjo, v Solunu sto-

pil na kopno in se preko Beogra-da in Zagreba, preko lastne na-rodne države danes pripeljal v Zales—ves začuden ob spre-mbah in ves srečen,—da je spet doma.

In zdaj sem tukaj! Zdaj izpol-nim svojo zakletev: otrokoma vrnem domačijo!"

"Primaruha," se je izgonil Miklausin odgovoru na prošnjo, ki je zvenela iz Gradnikovega sklepa, "srečni tvoji vnučki! Ali te bodo radi imeli, ko jim boš pripovedoval svoje doživlja-je..."

"To pa že, to! Z odprtimi usti me bodo poslušali, kadar bom pri volji..."

"Reci, kar hočeš," se je nero-dno pošalil trgovec, "brez mene bi vsega tega ne bil doživel... Prav za prav mi moraš biti hvaležen..."

Takoj pa je obžaloval svoje nepremišljene besede, ki so Grad-nika neznansko pičile. Trdi, ka-kor izklesani obraz se je nevarno napel in v začrnela lica mu je buhnila srdita rdečica. On, ki že izza mladih nog ni razumel šale, je bil zdaj še toliko manj razpo-ložen zanjo.

"Kaj?" se je zadril, "za tvojo goljufijo, za svoje trpljenje in potikanje po tujem naj bi ti bil še hvaležen?"

"Gradnik, poslušaj!" ga je prosil preplašeni Miklausin, "saj sva rekla, da pozabiva. In jaz sem se tolikokrat pokesal! Če se spominjaš, te takrat itak nisem hotel pognati z domačije..."

"O, spominjam se, za dninar-ja bi ti naj bil..."

"Oba sva že stara, poza-biva..."

"Jaz nisem star, pozabil pa bom, ko bo Beli dvor spet last moje dece..."

Mrko zroč pred sebe, je s pa-lico jezno udrihal po cesti in tako k sreči ni opazil trgovčevega za-dovoljnega muzanja. Med svo-jim razgovorom sta bila tako re-koč nevede zavila na belodvorsko cesto, jo molče premerila in dos-pela do ribnika, nad katerim so se skrivali za drevjem hlevi, skednji in kozolci, še višje med smrekami pa se je dvigal Beli dvor, podoben vlastelinskemu bivališču. Gospodarskim poslop-jem sta se izognila, posluživši se bližnjice, ki je tekla okrog ri-bnika in se nad njim in strmem za-letu vzpenjala proti hiši.

"Da bi se le vse srečno iztek-lo!" je spregovoril Gradnik z drhtečim glasom in se pognal navkreber.

III.

Na vrhu griča sta zavila naj-prej, kakor bi se bila dogovorila, k razgledišču, odkoder se je naj-lepše videla i kotlina i dalje ob strani se širila dolina. Težko se oddihujoči Miklausin je Grad-nika ponosno opozoril na razno-vrstne spremembe.

"Da boš vedel," je govoril so-pihaje, zakaj pot ga je bila utru-dila, "mnogo sem jaz poprav-il... In lahko se pohvalim, ne na škodo Belemu dvoru."

Gradnik mu ni odgovoril, Z vso dušo se je zazrl v ta pre-lestni, lahno se spuščajoči, pola-goma v ravnino prehajajoči ena-koмерно v sadovnjake, travnike in njive razdeljeni svet: v te ze-lene na nasprotni strani kotline vstajajoče griče; v te ponižne, na pobočjih lepeče, belim cvetom podobne dninarske hišice; v to škodrano gozdno grivo, sedečo vrh grebenov, ki je v širokem loku obkrožala kotlino... Duša se mu je tajala, v bežnih spomi-nih je bliskoma doživ-ljal svojo lepo mladost, neraz-družno spojeno s temi poljana-mi. In trudne oči so se mu iznova napolnile z vlagom.

"Oh, ti moj dom, ti moj ljubi dom!" je zastokal.

"Kje je lastnik?" je potem pla-nil nad Miklausina. "Takoj moram govoriti z njim! Takoj, ti pravim!"

"Kaj meniš, ali mi bo hotel prodati?" se je zbal Gradnik. "Ne bo hotel, kar slutim, ne bo

hotel... Saj bi bil nespame-ten..."

"Hm, res ne vem... Sicer pa, tukaj sva—kar povprašaj ga! Tako bo najbolje."

Skozi odprta okna prvega nad-stropja se je v tem hipu oglasil hrupen smeh, se dvakrat ali tri-krat ponovil in se nagajivo odbi-jal od debel visokih smrek, ki so zaslanjale poslopje. Starca sta bolje prisluhnila in ujela neraz-ložno govorjenje mnogoterih ust, živketanje krožnikov, cinglja-nje čas, odiranje stolov—same priče vesele gostije.

"Saj res," se je spomnil Grad-nik ter neodločno prestopal z ene noge na drugo, kakor da ho-če zavleči končno odločitev, "v vasi so mi povedali, da praznu-jejo na Belem dvoru gospejin-god. Kaj meniš? Nevoljni bodo, če jih zmotiva kot nepovabljeni-gosta?"

"Kaj zato? Saj sta med njimi tvoja otroka, Lovrek in Polo-nica... Ne bodi tako obziren..."

"Že prav, moja otroka!" se je odzval njegov spremljevalec nev-sečno. "Kaj sploh počenjata tu-kaj? Kako moreta v hiši svojih prednikov veseljačiti s tujimi ljudmi? Ali sta tako zlahka vse pozabila?"

"Tvoja otroka že vesta, kaj delata..."

Po teh dvomnih in, kakor se

je dozdevalo obotavljajcu, tajin-stveno izgovorjenih besed, ga je Miklausin prijel pod pazduho, ga odvedel h glavnemu vходу in ga z rahlo silo rinil po širokih ka-menitih stopnicah. Težko je šlo: krepki Gradnik je zdaj mukoma sopol, roki sta mu drgetali in celo njegov obraz se je nekako postaral in zadobil nezdravo pr-steno barvo. Dospevši v hodnik, se je utrujen naslonil ob steno in si oddihovaje z žepnim rob-cem brisal potno čelo.

"Hudo je, hudo," je zašepetal in odkimal Miklausinu, ki ga je silil naprej.

Med njunim ravnanjem so se na desni strani odprla vrata, sko-za katera jima je prišla naproti lepa mlada žena. Z obema roka-ma je nosila velik pladenj kola-čev, potic in drugih slaščic, ka-terih vonj je prijetno zapuhtel po hodniku. Miklausin se ji je spoštljivo priklonil in jo pozdra-vil.

"O, gospod Miklausin!" je vzkliknila ona z ljubeznivim nas-meškom in se približala starce-ma. "Oprostite, da vam ne mo-rem dati roke! Izvolite z menoj! Moj mož vas bo zelo vesel."

"Ako dovolite, starega prijaj-telja sem pripeljal s seboj, nujno bi rad govoril z vašim gospodom soprogom."

"Z lastnikom Belega dvora,"

je pojasnjevala in s poudarkom pripomnil Gradnik ter z nero-dnim poklonom pristopil bližje.

Gospa je smehljaje prikimala, ali ob zvoku starčevega glasu in ob pogledu na njegovo izrazito, z gostimi sivimi lasmi obkroženo obličje, ji je zamrl smehljaj na ustnicah. Osupla, komaj prikri-va je svoje razburjenje, je zastr-mela vanj.

"Izvolite z menoj!" je dejala nato prijazno, ko se je bila s silo premagala.

"Ne, ne!" se je branil Gradnik. "Ne maram motiti zbrane druž-be. Kar tukaj ga počakam, ako vam je prav."

Gospa bi bila ugodila njegovi odločno izgovorjeni prošnji, da je ni za Gradnikovim hrbtom sto-ječi Miklausin s kretnjami in ro-tečimi pogledi odvrnil od njene namere.

"Prav nič ne boste motili, gos-pod! Prosim, kar za menoj!"

(Dalje prihodnjič)

1891

1951

Naznanilo in zahvala

Žalostnega ter potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-cem, da je preminul naš ljubljani soprog in skrbni oče

Louis Gregorič

ki je previden z svetimi zakramenti zaspal v Gospodu dne 15. decembra 1951.

Dragi pokojnik je bil rojen 15. decembra 1891 v vasi Podklanec, župnija Sodra-žica pri Ribnici.

Pogreb se je vršil dne 18. decembra 1951 iz pogrebnega zavoda Anton Grdina in Sinovi v cerkev sv. Vida. Pogrebno sv. mašo zadošnico je daroval Rev. Francis M. Ba-raga, po pogrebni sv. maši pa je bilo truplo prepeljano na pokopališče Kalvarija, ter ondi položeno k zemeljskemu počitku.

Na tem mestu se iskreno zahvalimo Rev. Francis M. Baragi za pogrebno sv. mašo zadošnico in druge pogrebne molitve, ki jih je opravil za pokojnika. Za vse to naš iskreni: Bog plačaj stotero.

Dalje se iskreno zahvalimo vsem, ki so poklonili toliko lepih vencev ob krsti po-kojnega, ter mu s tem izkazali zadnjo čast.

Enako se iskreno zahvalimo vsem, ki so darovali za svete maše, ki se bodo opra-vile za mir in pokoj duše dragega pokojnika.

Dalje zahvala vsem, ki so na dan pogreba dali svoje avtomobile na razpolago ter mnogim tako omogočili, da so se mogli udeležiti pogreba.

Lepa hvala vsem, ki so prišli pokojnika kropit, ter molit za mir in pokoj njegove duše, zlasti še onim, ki so se udeležili svete maše ter potem pokojnika spremili na njegovi zadnji poti vse do njegovega groba.

Zahvala društvu France Prešeren št. 17 SDZ za vso pomoč in naklonjenost. Pose-bej pa še zahvala Frank Vidmarju mlajšemu za vso pomoč, ki nam jo je nudil ob tej za nas tako težki in žalostni uri.

Zahvala John Miheliču in njegovi soprogi za vso velikodušno pomoč ob smrti pokojnega.

Zahvala vsem za izraze sožalja bodisi pismeno ali ustmeno.

Zahvala pogrebni zavodu Anton Grdina in Sinovi za vso postrežbo in pa tako lepo vodstvo pogreba.

Končno zahvala vsem, ki so nam kaj na ta ali oni način pomagali ob smrti naše-ga dragega in nepozabnega pokojnika.

A Ti, ljubljani soprog in skrbni oče, počivaj v miru in lahka naj Ti bo ameriška gruda, duši Tvoji blagi pa večni mir, ki Ti ga iz vsega srca želimo. Bog Ti daj sveti raj, nam vsem pa enkrat srečno in veselo snidenje nad zvezdami.

Vse mine, vse zgine,
le večnost trpi;
a Tebi, preljubi,
naj luč večna gori.

Tvoji žalujoči:

ANGELA GREGORIČ, soproga

ALBERT, sin

CHRISTINE, CONSTANCE in VINCENT, vnučki

Cleveland, Ohio, 22. januarja 1952.

V BLAG SPOMIN

OSME OBLETNICE SMRTI NAŠEGA LJUBLJENEGA IN NEPOZABLJENEGA OČETA

Ignac Slapnik

ki ga je Bog poklical k sebi dne 18. januarja 1944

Dragi nepozabni ljubljani oče, osem let že počivaš v grobu, zaklad spominov na Tebe, dragi, večkrat prisili tih solze v oči; k Bogu naše prošnje se dvigajo, da v nebesih Ti On plačilo da.

Zalujoči ostali:

CHARLES, JAMES in LOUIS, sinovi;
VNUKI in VNUKINJE

Cleveland, Ohio, 22. januarja 1952.